

Є.В. АФАНАСЬЄВ, д-р екон. наук, проф.,
І.Є. АФАНАСЬЄВ, М.Г. АФАНАСЬЄВА, кандидати екон. наук, старші викладачі
Криворізький національний університет

МОДЕЛЮВАННЯ, ОЦІНКА ТА ПРОГНОЗУВАННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ ТА ЯВИЩ

В умовах сучасних реалій розвитку світового господарства перш за все слід забезпечувати пріоритетність розвитку підприємств тих галузей економіки, які займають ключові позиції в забезпеченні високого промислового та експортного потенціалу національної економіки, надходження валютних коштів до державного бюджету. У цьому зв'язку, для провідних українських підприємств особливо актуальними постають питання управління їх економічною безпекою та конкурентоспроможністю на основі аналізу, контролю, обліку, прогнозування та регулювання процесів виробничо-економічної діяльності [1]. Отже, прерогатива високоефективних підприємств національного господарства полягає в прискоренні соціально-економічного збалансованого зростання економіки України в умовах кризових ситуацій та явищ.

Розвиток та функціонування залізорудних підприємств національної економіки України за весь період її незалежного існування в сучасних ринкових умовах господарювання та адаптації досвіду антикризового управління підприємств ЄС на галузевому, міжгалузевому та регіональному рівнях до умов сучасних економічних реалій, обумовлюють безліч актуальних проблематичних завдань щодо створення ефективної системи економічної безпеки суб'єктів господарювання за умов невизначеності й конфліктності внутрішнього та зовнішнього середовища [2; 3].

В сучасних кризових умовах для залізорудних підприємств важливим є визначення, економіко-математичне моделювання, аналіз та структуризація різних груп показників оцінювання, вибір та обґрунтування яких мають здійснюватися з урахуванням цілей порівняння відповідно до теорії менеджменту підприємства. Крім того доцільно порівнювати також блоки показників, які оцінюють споріднені характеристики окремих підсистем підприємства як об'єктів дослідження. Зазначимо, що малопродуктивним є порівняння підсистем за показниками, які не структуровані та не мають між собою нічого спільного. Тому виникає необхідність використання, зокрема, кількісних показників. Разом з тим, кількісні показники та якісні характеристики переплітаються та взаємодоповнюються, тобто є тісно взаємопов'язаними.

Значення окремих функціональних складових, за звичай, розраховуються на підґрунті співвідношень значень індикаторів: фактичних та нормативних (бажаних) частинних показників. Тобто, індикаторами якості рівня економічної ефективності доцільно використовувати значення частинних показників у відносних одиницях, які отримуються шляхом їх нормалізації на основі нормативних і фактичних значень.

На заключному етапі процесу моделювання (прогнозування) рівня економічної безпеки залізорудного підприємства здійснюється остаточна оцінка стану його економічної безпеки шляхом розрахунку комплексного узагальненого інтегрованого показника на основі теорії рейтингового оцінювання.

Список літератури

1. Афанасьєв Є.В. Комплексна інтегрована оцінка рівня ефективності корпоративного управління на основі фінансово-економічних показників підприємства», колективна монографія: Актуальні проблеми сучасного менеджменту / Л.М. Варава, Є.В. Афанасьєв, І.А. Маркіна та ін. // за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л.М. Варава. Кривий Ріг: Вид. Р.А. Козлов, 2018. 203 с.
2. Афанасьєв Є.В., Арутюнян А.Р., Куліш О.А. Окремі ключові аспекти раціонального використання виробничого потенціалу в системі управління гнучким розвитком залізорудним підприємством. / Є.В. Афанасьєв, А.Р. Арутюнян, О.А. Куліш // Науковий журнал «Інтелект ХХІ» м. Київ 2019. Вип. 2. С. 18-21.
3. Афанасьєв Є.В. Математичне моделювання в контексті державної підтримки стратегії економічного розвитку залізорудних підприємств України, колективна монографія: Соціально-економічний та технічний розвиток підприємств: проблеми, рішення, оцінка ефективності / Є.В. Афанасьєв, М.Г. Афанасьєва // за заг. ред. Л.М. Савчук. Дніпропетровськ: Пороги, 2016. 553 с.